

Najaarsonderzoek Vleermuizen

**Kwekerij Veelzorg
Hillegom**

Najaarsonderzoek Vleermuizen

Kwekerij Veelzorg Hillegom

Titel	Najaarsonderzoek vleermuizen kwekerij Veelzorg Hillegom
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Boei Postbus 2641 3800 GD Amersfoort
Contactpersoon	Dhr. J. Elmendorp
Datum	19 november 2012
Status	2 ^e concept

Bureau
Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
fax 0566-632074

mbleijerveld@planet.nl

www.ruimtevooradvies.nl

1 INLEIDING

Het voornemen bestaat om het terrein van de voormalige bloembollenkwekerij Veelzorg aan de Stationsstraat 131 te Hillegom te herontwikkelen. Hiervoor is een bestemmingsplan wijziging in procedure. De herontwikkeling bestaat uit herbestemming van bedrijfsgebouwen, sloop van bedrijfsgebouwen en nieuwbouw. Met het oog op negatieve effecten die het plan kan hebben op vleermuizen, is in de nazomer van 2012 een vleermuisonderzoek gestart. Tot op heden is alleen het najaarsonderzoek afgerond. Het voorjaarsonderzoek volgt in de periode mei-half juli 2013. Het onderhavige rapport is te beschouwen als een tussentijdse rapportage. De conclusies hebben dus een voorlopige status.

2 ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied wordt gevormd door het bedrijfsterrein inclusief het bosje ten zuidoosten hiervan. De tuin ten noordoosten van het bedrijfsterrein blijft ongemoeid in het plan. Dit gedeelte is slechts zijdelings onderzocht.

Terrein kwekerij Veelzorg met grens onderzoeksgebied.

3 ONDERZOEKSOPZET

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol. Daarbij speelt het onderzoeksdoel, de afmetingen van het onderzoeksgebied en de verwachte soorten een rol. Het belangrijkste doel van het najaarsonderzoek is het vaststellen van paarverblijven. De oppervlakte van het onderzoeksgebied is beperkt. Het terrein is gelegen in een open landschap in West-Nederland en bestaat uit gebouwen met stedelijk groen aan de rand van een kleine bebouwde kom. Het bosje is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege de jonge leeftijd. Te verwachten soorten zijn met name Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. Pure boombewoners zijn uitgesloten, zoals Rosse vleermuis. Op grond hiervan schrijft het protocol twee ochtend- of avondbezoeken voor in de periode half augustus-half oktober. De bezoeken hebben een duur van minimaal twee uur voor of na zonsondergang. Omdat de balts vaak pas enige tijd na zonsondergang wordt aangevangen, is het tweede bezoek wat later op de avond uitgevoerd.

Het terrein is tweemaal bezocht in het najaar van 2012. Het betroffen de volgende data:

Bezoekdata	Aard onderzoek	Weer
16 september 2012	roepende ♂♂	17°C, 2 Bft, half bewolkt
30 september 2012	roepende ♂♂, gebouwinspectie	16°C, 1-2 Bft, onbewolkt

Op 16 september is het terrein vanaf tien minuten voor zonsondergang tot ruim twee uur daarna onderzocht. Daarbij is rondgelopen over het terrein met een bat detector. Alleen de vrij toegankelijke gebouwen (grote loods en kleine droogschuur) zijn van binnen bezocht. Op 30 september is het terrein vanaf één uur na zonsondergang tot twee uur daarna onderzocht. Daarbij is rondgelopen over het terrein met een bat detector. De grote droogschuur (midden op het terrein) is van binnen gecontroleerd op aanwezigheid van sporen.

Het onderzoek is uitgevoerd door de heer H. Huitema. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van twee bat detectors, namelijk een QMC-mini 3 en een Petterson D240x. Voor opnamen is gebruik gemaakt van een Zoom H2 portable stereo recorder. De geluidsanalyse is uitgevoerd met Wavesurfer en Batsound 4.03.

4 RESULTATEN

Op en rond het terrein zijn vijf soorten vleermuizen waargenomen, te weten:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Grootoorvleermuis
- Rosse vleermuis

Gewone en Ruige dwergvleermuis zijn op beide data waargenomen, de overige soorten alleen tijdens het eerste bezoek.

16 september

Vanaf vijf minuten na zonsondergang foerageerden enkele Gewone dwergvleermuizen rond de gebouwen. Een kwartier later vlogen enkele Rosse vleermuizen op twintig à dertig meter hoogte in westelijke richting over het terrein. Later op de avond joegen Rosse vleermuizen, Gewone dwergvleermuizen en Ruige dwergvleermuizen achter de loods aan de zuidzijde van het terrein (van alle soorten 3-5 exx.). In de grote loods (c, zie kaart) werden enkele keutels van Gewone dwergvleermuizen gevonden. Gedurende de hele avond foerageerde regelmatig een dwergvleermuis in deze hal. Rond 21:15 vloog een Grootoorvleermuis in de hal rond. Het exemplaar is slechts eenmaal gehoord en op basis van ervaring als vrij zekere Grootoorvleermuis gedetermineerd. Vanwege de slechte kwaliteit van de opname kon de determinatie niet worden bevestigd via geluidanalyse. Om 21:30 u foerageerden tenminste twee Laatvliegers op het terrein.

30 september

Er zijn alleen jagende Ruige dwergvleermuizen en jagende en roepende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. De roepactiviteit concentreerde zich aan de noordzijde van het terrein nabij de garage en woning (e, zie kaart). Daar vlogen meerdere dieren tegelijk, hier was duidelijk sprake van een baltsplek. Vermoedelijk bevindt er zich een paarverblijf in garage of aan het woonhuis.

In de kleine droogschuur (a, zie kaart) werd een grote vleermuiskeutel gevonden; van Laatvlieger of Grootoorvleermuis. Op de zolder van de grote droogschuur (b, zie kaart)

werden keutels van Gewone dwergvleermuis en een grote keutel van Laatvlieger of Grootoorvleermuis gevonden.

In het bosje inclusief de randen zijn geen vleermuizen waargenomen. In het bosje staan geen bomen die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen.

- Gewone dwergvleermuis, roepend ♂
- Gewone dwergvleermuis, jagend passerend
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Gewone grootoorvleermuis (waarschijnlijk)

Terrein kwekerij Veelzorg met waarnemingen van vleermuizen en vermoedelijke paarverblijf van Gewone dwergvleermuis (cirkel).

5 FUNCTIES

Het terrein vormt – in ieder geval in het najaar – foerageergebied voor vijf soorten vleermuizen. Voor Grootoorvleermuis is dit nog niet geheel zeker. Het is aannemelijk dat de foerageerfunctie ook op de zomer van toepassing is. Het terrein is te klein om als enige foerageergebied te fungeren. Het vormt een deelgebied samen met andere groenstructuren in het dorp.

Vliegroutes zijn in het najaar niet vastgesteld. Omdat het terrein een beperkte oppervlakte heeft en onderdeel is van een structuurrijke omgeving, is een belang als essentiële schakel in vliegroutes uit te sluiten.

Betreffende verblijfplaatsen is in dit stadium van het onderzoek alleen een duidelijke uitspraak te doen over paarverblijven. Uit het onderzoek is gebleken dat het terrein een baltsplaats is voor Gewone dwergvleermuis en dat in de woning of garage nabij de ingang van het terrein (gebouw e) hoogstwaarschijnlijk een paarverblijf van Gewone dwergvleermuis aanwezig is.

Betreffende zomerverblijfplaatsen valt alleen te stellen dat op het terrein potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn. Dit geldt met name voor het kantoor (f), de woning en garage (e) en de grote droogschuur (b). Loods d is nog niet in detail bekeken. Loods c en de kleine

droogschuur (gebouw a) worden niet geschikt geacht voor verblijfplaatsen, omdat ze bestaan uit enkelwandige gevels en daken, en niet beschikken over daklijsten. De vondsten van uitwerpselen in gebouw a en c zijn niet per definitie een aanwijzing voor verblijfplaatsen, omdat het aantal uitwerpselen gering was en vleermuizen – met name Grootoorvleermuis – ook inpandig kunnen foerageren. Tijdens het eerste bezoek is dit gedrag ook waargenomen in gebouw c. De zolder van de grote droogschuur (b) is wel geschikt als verblijfplaats voor Grootoorvleermuis. Het geringe aantal uitwerpselen wijst echter niet op een verblijfplaats. In onderstaande tabel zijn de vastgestelde en potentiële functies samengevat.

Soort/ Functie	Zv	Kv	Pv	Wv	Fg	Vr
Gewone dwergvleermuis	*0	*0	+	*0	+	*-
Ruige dwergvleermuis	0	0	-	0	+	*
Laatvlieger	*0	*0	-	*0	+	*
Rosse vleermuis	0	0	-	0	+	
Grootoorvleermuis	*0	*0	*0	*0	(+)	*
Watervleermuis	-0	-0	-0	-0	*0	*-

Legenda

Zv = zomerverblijf	0 = niet onderzocht
Kv = kraamverblijf	+ = vastgesteld
Pv = paarverblijf	*= in potentie aanwezig
Wv = winterverblijf	(+) = onzekere determinatie
Fg = foerageergebied	
Vr = vliegroute	

6 VOORLOPIGE CONCLUSIES

In het najaarsonderzoek is een belang van het terrein voor vleermuizen gevonden. Vooralsnog is het belang gelegen in een baltsplaats en paarverblijf voor Gewone dwergvleermuis en foerageergebied voor kleine aantallen vleermuizen van vijf soorten. Deze functies zijn niet van groot belang. Aan paarverblijven worden lage eisen gesteld. Bovendien bevindt het verblijf zich in gebouwen die geen functieverandering ondergaan. Het terrein is veel te klein om het enige foerageergebied te zijn, maar is onderdeel van een reeks van deelfoeragegebieden in de omgeving. Daarnaast onderscheidt het terrein zich landschappelijk nauwelijks van de omgeving. Het bosje is erg dicht. Hiervan is vooral de rand interessant als foerageergebied, in het bijzonder bij noordwestelijke winden. De halvering van het bosje verandert weinig aan de beschikbaarheid van bosrand, deze schuift namelijk op. De voorlopige resultaten duiden nog niet op een groot belang voor vleermuizen. Het voorjaarsonderzoek moet uitwijzen of het terrein van belang is voor kraamverblijven. Verder moet het voorjaarsonderzoek meer licht werpen op de functies van het terrein voor Grootoorvleermuis. Alleen op basis van de resultaten van het najaars- en voorjaarsonderzoek kunnen definitieve conclusies worden getrokken over de functies die het terrein voor vleermuizen vertegenwoordigd. Ook kunnen pas dan definitieve uitspraken worden gedaan over eventuele effecten die uit de functieverandering volgen.

